

تاریخچه آموزش سلامت

فعالیت های منظم مبتنی بر طرح ریزی در آموزش سلامت در سطح بین المللی پس از تاسیس سازمان جهانی بهداشت در سال 1948 آغاز شد که ایران نیز از کشورهای موسس آن بود .

در ایران مدتها پس از تاسیس وزارت بهداشتی (سال 1320) عملاً فعالیت های آموزش سلامت در سطح محدودی از سال 1330 به بعد آغاز شد که در ابتدا فعالیت های آن متوجه مسایل ریشه کنی مالاریا گردید و بتدریج در طی سالهای بعد فعالیت هایی نظیر بهسازی محیط ، تالیف مواد درسی و مطالب خواندنی و تهیه پوستر و بولتن را بر عهده گرفت. در سال 1340 به بعد واحد آموزش سلامت وزارت بهداشتی تجهیز شد و به حالت فعالتری درآمد . بلاخره در سال 1351 اداره آموزش سلامت (بهداشت) به دفتر آموزش سلامت (بهداشت) تبدیل شده و عهده دار انجام رسالت های مربوط به آموزش سلامت در سطح کشور گردیده است.

در مراحل اولیه ارتقاء بهداشت عمومی ، سالم سازی محیط و مبارزه با بیماری های واگیر از اهداف اصلی آموزش سلامت بوده که آن هم توسط سازمان هایی که با بیماری های سل مبارزه می کردند معمول گردید . همگام با تحولات علمی ، اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی جهان به تدریج فلسفه ، اهداف و روش های سلامت نیز دستخوش دگرگونی های زیادتری گردید .

معرفی رشته تحصیلی آموزش بهداشت

آموزش سلامت آن بخش از مراقبت های بهداشتی است که برتاثیر عوامل رفتاری بر سلامت تکیه نموده و با مردمی آغاز می شود که سالم بوده و علاقمند به توسعه معیارهای سلامت فردی و اجتماعی هستند و به آن ها در گسترش شیوه زندگی موثر در حفظ و ارتقای سلامت کمک می کند.

آموزش سلامت ترکیبی از تجارب یادگیری تسهیل کننده اتخاذ داوطلبانه رفتار سالم است که منجر به تامین ، حفظ و ارتقای سلامت شده و ترکیبی از حمایت های آموزشی ، ساختاری ، اقتصادی و محیطی برای تعالی رفتار سالم است .

آموزش سلامت هرچند وظیفه ای ایست برای تمام مراقبین سلامت اما خود علمی است که ریشه در مجموعه ای از علوم تربیتی ، رفتاری، روان شناسی ، مردم شناسی ، جامعه شناسی ، ارتباطات ، اطلاعات پزشکی و بهداشتی داشته و متناسب با توسعه این علوم و گذر دوران توسعه می یابد.

ماهیت ارشد آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت

سلامتی در جامعه در تشکیل جامعه بسیار اهمیت دارد. در برخی موارد مانند شرایط فعلی؛ به دلیل گسترش ویروس کرونا، افراد جامعه نیازمند متخصصانی هستند تا به آنها مراقبت های بهداشتی و غیره را آموزش دهد. زمانی که دانش افراد جامعه در رابطه با نحوه رعایت بهداشت و چگونگی داشتن زندگی سالم بالا باشد، روند مرگ و میر غیر طبیعی در جامعه کاهش پیدا می کند. در واقع میتوان آموزش بهداشت را از ابتدایی ترین روش های پیشگیری دانست. ارشد رشته آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت، برگرفته از علوم تربیتی، اما براساس آموزش بهداشت است. هدف از ارائه این رشته تربیت افرادی است که با تکیه به دانش تئوری و مطالعات آزاد خود، توانایی شناخت جامعه، برقراری ارتباط مناسب، ارزیابی نیازها، ارائه خدمات پژوهشی، آموزشی و مشاوره را داشته باشند، تا سلامت جامعه و شکل گیری زندگی سالم افزایش پیدا کند.

رشته های مجاز برای ورود به ارشد آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت

بر اساس انتشار دفترچه کارشناسی ارشد ناپیوسته سال 99 در سایت مرکز سنجش آموزش پزشکی، دانشجویان داری مدرک کارشناسی رشته پرستاری، رشته مهندسی بهداشت محیط، رشته بهداشت عمومی، رشته مامایی، رشته هوشبری، رشته مهندسی بهداشت حرفه ای، رشته مشاوره، مدیریت خدمات بهداشتی درمانی، رشته علوم تربیتی، رشته مردم شناسی، رشته علوم اجتماعی، رشته روانشناسی، رشته تکنولوژی اتاق عمل، رشته فناوری اطلاعات سلامت(مدارک پزشکی)، رشته مطالعات ارتباطی و فناوری اطلاعات می توانند در مقطع ارشد این رشته شرکت کنند.

دروس امتحانی کنکور ارشد آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت

هر ساله مرکز آموزش سنجش پزشکی دفترچه ای برای انتخاب رشته این داوطلبان در سایت قرار می دهند. یکی از مواردی در این دفترچه به داوطلبان قرار دارد، عنوان دروس امتحانی و ظرایب هر دروس برای شرکت در کنکور است. داوطلبان علاقه مند به این رشته باید دروسی مانند آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت، جامعه شناسی، بهداشت عمومی، روانشناسی، زبان انگلیسی را مطالعه کنند. در جدول زیر به معرفی ضرایب این دروس پرداخته ایم.

ضریب دروس امتحانی

عناوین دروس امتحانی

آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت	3
جامعه شناسی	1/5
بهداشت عمومی	2
روانشناسی	1/5
زبان انگلیسی	3

دروس امتحانی کنکور ارشد آموزش بهداشت

توانایی های موردنیاز برای ورود به ارشد آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت

علاوه بر تحصیل و پذیرش در این رشته، فرد باید دارای یکسری مهارت های فردی باشد تا زمینه موفقیت وی برای شغل و رسیدن به جایگاه اجتماعی خوب هموار شود. از مهارت های مورد نیاز برای ورود به این رشته می توان به توانایی تدریس و آموزش، مهارت های شنیداری و گفتاری عالی، مهارت های بین فردی و درک نشانه های غیر کلامی، مهارت نوشتاری مناسب، علاقه مند به حل مسئله و ارائه راه حل های مفید، دارا بودن از قدرت تفسیر برنامه های کاری و تبدیل نیازهای جامعه به برنامه های جامع آموزشی، آشنا با مهارت های رایانه ای ر در حد آشنایی با نرم افزار، اینترنت اشاره کرد.

لیست دروس ارشد آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت

دروس تخصصی اجباری

جامعه‌شناسی سلامت، روان‌شناسی رفتار سالم، آمار حیاتی، فن‌آوری کاربردی در آموزش بهداشت، ارتباط در آموزش بهداشت و ارتقای سلامت، آموزش بهداشت مدارس و ارتقای سلامت، آموزش بهداشت و ارتقای سلامت 1، آموزش بهداشت و ارتقای سلامت 2، روش تحقیق در آموزش بهداشت و ارتقای سلامت، کارآموزی.

دروس تخصصی اختیاری

روابط انسانی در مدیریت خدمات بهداشتی درمانی، پویایی گروه، ارتقای سلامت و سبک زندگی سالم، آموزش بهداشت در محیط‌های کار، برنامه‌های اطلاع‌رسانی در آموزش بهداشت و ارتقای سلامت، آموزش بهداشت در مراکز ارائه خدمات بهداشتی درمانی.

معرفی گرایش‌های ارشد آموزش بهداشت

این گرایش در این مقطع دارای گرایش خاصی نیست و به صورت عمومی ارائه می‌شود.

وضعیت ادامه تحصیل در ارشد آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت در مقاطع بالاتر

خوشبختانه امکان ادامه تحصیل در این رشته برای داوطلبان علاقه‌مند تا مقطع دکترا در ایران وجود دارد. فارغ‌التحصیلان این رشته علاقه‌مند به تحصیل در مقطع دکترا می‌توانند در دکترای زیست‌شناسی (کلیه گرایش‌ها)، دکترای رشته‌های آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت، انفورماتیک پزشکی (مجاز برای تمامی رشته‌های ارشد علوم پزشکی)، آموزش پزشکی، سیاست‌های غذا و تغذیه، بهداشت باروری (با مدرک کارشناسی مامایی)، سیاست‌گذاری سلامت، سلامت در بلایا و فوریتها (مجاز برای تمامی رشته‌های ارشد علوم پزشکی)، سلامت و رفاه اجتماعی (مجاز برای تمامی رشته‌های ارشد علوم پزشکی)، گفتار درمانی (مجاز برای تمامی رشته‌های ارشد به شرط داشتن کارشناسی گفتار درمانی)، اپیدمیولوژی (مجاز برای تمامی رشته‌های ارشد علوم پزشکی)، مددکاری اجتماعی (مجاز برای تمامی رشته‌های ارشد علوم پزشکی به شرط داشتن کارشناسی مددکاری)، سالمندشناسی تحصیل کنند.

بازار کار و آینده شغلی ارشد آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت در ایران

. فارغ التحصیلان این رشته می توانند در مراکز آموزشی مانند وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، مراکز تحقیقاتی مراکز ارائه خدمات آموزش بهداشت و ارتقای سلامت، آموزش و پرورش، صدا و سیما و نهادهای رسانه ای و خبرگزاری ها، سازمانها، صنایع و کارخانه ها، مراکز جامع سلامت، معاونت اجتماعی سازمانهای مختلف، وزارت ارشاد، قوه قضاییه، نیروی انتظامی و سایر دستگاه های اجرای مشغول به کار شوند. به همین خاطر نتیجه میگیریم که زمینه های شغلی و آینده شغلی برای این افراد بسیار زیاد است.

لیست توانمندیهای فراگیران رشته آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت

توانمندیهای مورد انتظار برای فراگیران مقطع کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی عبارت اند از :

- مهارتهای توانایی برقراری ارتباطی و تعامل با سازمانها و مجامع ملی و بین المللی
 - مهارتهای فناوری ارتباط
 - سواد ارتباطی
- آموزش
 - یادگیری از خطاها
 - آشنایی با روشهای آموزشی نوین
 - آشنایی با وسایل آموزشی و نرم افزارهای تولید محتوا
 - آشنایی با منابع تخصصی
 - ارائه مطلب با ساختار منطقی
 - مهارت سخنرانی در جمع
 - مهارت نگارش علمی
 - توجه به بسترهای فرهنگی برای انتقال دانش
 - مهارت برنامه ریزی آموزشی
 - مهارت طراحی مواد آموزشی
 - آشنایی با روشهای ارزشیابی فراگیران
 - طراحی آزمون
 - استفاده از نتایج ارزشیابی
 - تفسیر و تحلیل نتایج
- پژوهش
 - مهارت نگارش طرح پژوهشی
 - مهارت جذب گرنت برای طرح پژوهشی

- شناخت روش شناسی طرح های مختلف پژوهشی
- طراحی ابزارهای سنجش
- استفاده از مدل های آماری و تفسیر نتایج داده های آماری
- مهارت نحوه دریافت کد اخلاق و اصول اخلاقی پژوهش
- جستجو در متون علمی
-
- کارآفرینی و مهارتهای حل مسئله
 - شکوفایی ، خلاقیت و نوآوری
- مهارت های مدیریتی و قابلیت انطباق
 - جلب مشارکت درون و برون سازمانی
 - جلب حمایت همه جانبه
 - روحیه همکاری و همدلی
 - انگیزش
 - استقلال و قدرت تصمیم گیری
 - هوش هیجانی
 - درک شرایط و موقعیت شناسی
 - توانایی مذاکره و مشاوره در سطوح مختلف سیاستگذاری
 - مهارتهای انتقال دانش
 - بسیج های رسانه ای ارتقای سلامت و آموزش بهداشت، لابی گری، مذاکره، فرایندهای توسعه جامعه، قانون گذاری، تدوین سیاست
 - توسعه منابع
- رفتار حرفه ای
 - رعایت اخلاق حرفه ای
 - مهارت پاسخگویی
 - مسوولیت پذیری
 - انتقادپذیری و تفکر نقادانه
 - استقلال حرفه ای
 - واقع بینی
 - انتخاب آگاهانه مسیر شغلی
 - مهارت نگارش گزارش

مهارت های اجرایی

- طراحی برنامه، اجرا و ارزشیابی برنامه های سلامت
- تولید محتوای آموزشی
- کار با مولتی مدیا و رسانه های آموزشی

- مهارت های تکنولوژیکمهارت کار با نرم افزارهای مرتبط با رشته

مهارت های دانشی:

- شناخت مفاهیم و مدل های تغییر رفتار و فلسفه آن ها
- شناخت مفاهیم آموزش و ارتقای سلامت، بی عدالتی در سلامت
- شناخت تاریخچه آموزش و ارتقای سلامت و کنفرانس های مربوطه
- شناخت اصول مراقبت های اولیه بهداشتی و اصول ارتقای سلامت
-